

NORSKE
LAKSEELVER

Organisasjon for forvaltningslag i
vassdrag med laks og sjøørret

Postadresse:	Pb 9354 Grønland, 0135 Oslo
Telefon:	22054870
E-post:	post@lakseelver.no
Org nr:	971 281 693
Nettside:	lakseelver.no

Miljødirektoratet

Levert elektronisk i portal

deres ref. 2021/3930

refnr. 23 -21

Oslo; 5.5.2021

Høring: Forslag om å ikke åpne for fiske etter anadrome laksefisk med faststående redskap i sjø i enkelte kommuner i Finnmark

Norske Lakseelver og øvrige undertegnende organisasjoner mener at hensynet til hobby- og næringsutøvelse må vike når man har en situasjon i Tanavassdraget hvor mange av enkeltbestandene står i fare for å bli utryddet. Om man ønsker at den sjøsamiske laksefiskekulturen skal opprettholdes over tid, er det én ting som er nødvendig – og det er et høstbart overskudd av laks.

Det at laksen nå har havnet på rødlista, er et tydelig tegn på at det ikke står bra til med mange av bestandene våre. Atlantisk laks forvaltes på bestandsnivå i Norge. Da skal man bare høste av bestander som har et høstbart overskudd. Det er ikke tilfelle i Tanavassdraget. Norge, Sápmi og Finland har et spesielt ansvar for dette vassdraget, som er verdens største vassdrag for atlantisk laks.

I Miljødirektoratets høringsforslag er det foreslått å ikke åpne for sjølaksefiske i kommunene Tana, Berlevåg, Gamvik, Lebesby og Nordkapp.

Norske Lakseelver støtter dette, men mener at sjølaksefisket i kommunene Båtsfjord, Vardø, Vadsø og Nesseby også må stoppes inntil laksen er reetablert både i Tana og de mange sidevassdragene.

Direktoratet skriver: «Gjennom Kolarctic-Salmon er det dokumentert at laks fra Tana inngår i fangstene i alle forvaltningsregioner i Finnmark. **For å unngå beskatning av Tanalaks helt, burde det derfor ikke bli åpnet for fiske i noen av disse regionene (vår utheving).** Av hensyn til fortsatt å kunne utøve sjølaksefiske som del av sjøsamisk kulturutøvelse foreslår imidlertid direktoratet at det ikke åpnes for fiske med faststående redskaper kun i de sjøområdene der undersøkelser har vist at andelen tanalaks er høyest. Det omfatter hele Berlevåg, Tana og Gamvik kommuner, samt de ytre områdene av kommunene Lebesby og Nordkapp (figur 2-4). Forslaget innebærer at et begrenset sjølaksefiske kan opprettholdes i sjøområder der bestander fra Tanavassdraget utgjør en relativt mindre andel av fangstene.».

Det kan argumenteres for at sjølaksefisket i disse fire kommunen beskatter en mindre andel av Tanalaksen enn Berlevåg, Tana og Gamvik, men det er likevel godt dokumentert at dette fisket beskatter fisk som hører hjemme i Tanavassdraget. Sjølaksefiskerne i Vadsø og Nesseby tar mye fisk, og det er

dokumentert gjennom [Kolarctic](#)-prosjektet at om lag 10% av dette er fisk som hører hjemme i Tana-vassdraget. I en situasjon med tilnærmet kollaps i bestanden, er 10% mye – og kan være utslagsgivende for laks hjemmehørende i de mest utsatte sidevassdragene til Tana.

Vi mener det også er et argument at det er forholdsvis få rettighetshavere som utøver dette fisket. I Vardø og Nesseby er det de siste årene til sammen registrert om lag 40 sjølaksefiskere. Dette er et begrenset antall, og det er vanskelig å skjønne at 40 personers kulturelle rett til å utøve fangst på blanda bestander, hvorav Tana-laksen utgjør en stor del, skal kunne trumfe det biologiske grunnlaget.

Norske Lakseelver mener at på samme grunnlag som Miljødirektoratet har stengt elver som har svak bestand eller usikkerhet rundt bestandsstatus, må alt sjølaksefiske i Finnmark som har mulighet til å beskatte Tanalaksen stenges.

Nærmere om de enkelte kommunene

Vardø

I Vardø har det ikke vært registrert fangst i sjølaksefiske siden 2000. Det vil ikke være noe problem å ikke åpne for fiske her.

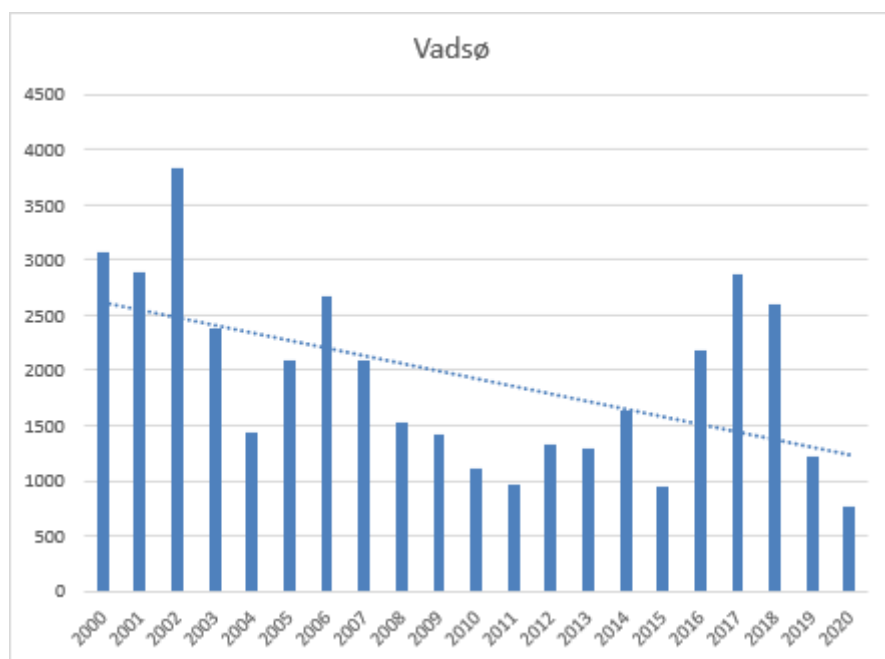
Båtsfjord

Fangsten i sjølaksefisket i Båtsfjord er neglisjerbar. Det vil ikke være noe problem å ikke åpne for fiske her.

Vadsø

Vadsø har hatt et jevnt antall sjølaksefiskere siden 2014 (mellom 17 og 20). De to siste årene ha det vært 17 fiskere. Fisket i Vadsø (Varangerfjorden) beskatter fisk fra et stort antall elver, hvorav Tanavassdraget med sideelver er ett.

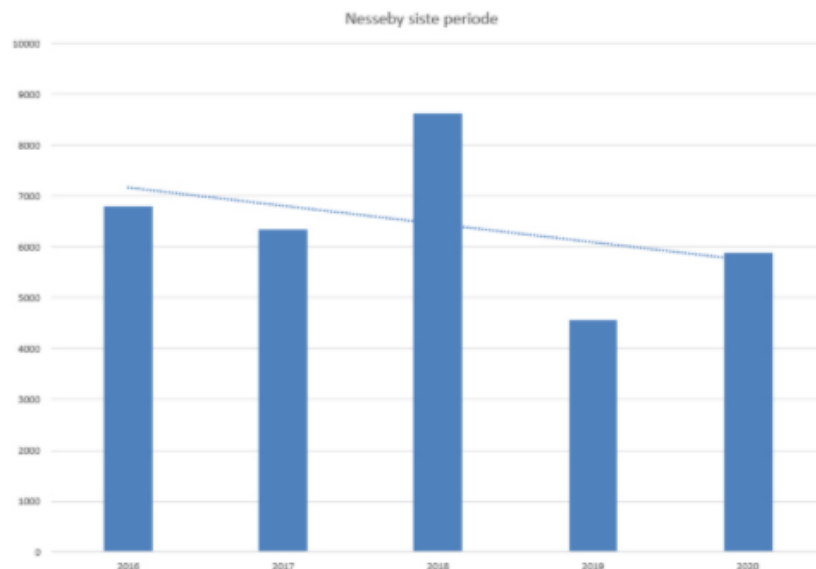
Tabellen viser antall laks fanget i sjølaksefisket i Vadsø siden år 2000. Trenden er klar.

Nesseby

I Nesseby har antallet fiskere økt fra 3 i 2015 til 21 i 2020.

Både i 2012 og i 2015 var det tre eller færre registrerte fisker i kommunen. Fra 2016 har antallet fiskere økt; 2016 (10), 2017 (13), 2018 (12), 2019 (19) og 2020 (21). Fangstutviklingen har vært synkende i samme periode.

Trass i at antallet sjølaksefisker i Nesseby har doblet seg fra 2016 til 2020, er det en negativ trend i fangstutviklingen.

Tall fra SSB.

Sjølaksefisket i Varangerfjorden er spesielt i den forstand at det beskatter bestander fra vassdrag over et stort geografisk område. Det gjelder ikke bare innerst i Nesseby, men også de små fjordarmene på sør-siden av fjorden (der er innslaget av russisk laks enda høyere). I praksis betyr det at fisket i Varangerfjorden i liten grad burde reguleres som en indre region, det likner mer på en ytre region i bestandsdiversitet (Morten Falkegaard, NINA).

Norske Lakseelver mener fisket i Nesseby og Vadsø kommuner er et stjerneeksempel på sjølaksefiskets beskatning av blanda bestander. I tråd med NASCOs retningslinjer og ut fra føre-var-prinsippet for å redde Tana-laksen, ber vi Miljødirektoratet om å ikke åpne for sjølaksefiske også i disse kommunene.

Om tidsaspektet

I høringsbrevet heter det: «Miljødirektoratet foreslår at § 4 i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen ikke trer i kraft før 1. januar 2022 i kommunene Berlevåg, Tana og Gamvik samt ytre deler av kommunene Lebesby (nord for ei linje fra Veidgamneset til Vardnesodden) og Nordkapp (nord for ei linje fra Hjeltneset til Flatvika).».

Norske Lakseelver mener at dette er et altfor kort tidsperspektiv. Retningslinjer for fiske etter anadrom fisk i sjø og vassdrag settes for femårsperioder. Dette forslaget må også gjelde for den femårsperioden vi nå er inne i 2021-26, på samme måte som retningslinjene som er satt for resten av landet.

Mvh

Torfinn Evensen
Generalsekretær

Berlevåg Jeger og Fiskeforening

Sigve Franzen (sign.)
Styreleder

Båtsfjord Jeger og Fiskeforening

Per Arne Jørgensen (sign.)
Styreleder

ALI – Alta Laksefiskeri Interessentskap

Karianne Johansen (sign.)
Styreleder

Eiby JFF

Stig Morten Hætta Karlsen (sign.)
Leder

Lakselv Grunneierforening

Nils Pettersen (sign.)
Styreleder

Kåfjord jeger og Fiskeforening

Terje Balandin (sign.)
Leder Jakt og fiskeutvalget